

Pædagogisk læreplaner i JejsingBørneUnivers 2016

<p>1. Indledning Beskriv kort Dagtilbudets størrelse, beliggenhed, og hvad inst. kendes for.</p>	<p>Jejsing BørneUnivers er en selvejende institution som er oprettet af "handel op håndværk" i Jejsing i 1970. Vi er normeret til 18 børn i alderen 0-3 år og 40 børn i alderen 3-6 år.</p> <p>Vi er flyttet i nye lokaler i februar mdr. 2013. Vi har rigtig gode rammer både inde og ude. Vi har en ny legeplads med mange udfordringer til de 0 – 3 årige samt til de 3 – 6 årige.</p> <p>Vi har obligatorisk madordning i Universet, det betyder hvis man vælger JejsingBørneUnivers, så vælger man også madordningen.</p> <p>Vi har egen skovhytte, som ligger i gå afstand fra Universet, som begge stuer besøges engang om ugen. De ældste børn fra småbørnsgruppen deltager engang om ugen.</p> <p>To gange om året flytter BørneUniverset i spejderhytten. Vi bruger multihallen og sportspladsen lige uden for døren.</p> <p><i>Universet vil gerne kendes på at være en institution, der har et varmt og anerkendende miljø, samt et godt børne, forældre og personalesamarbejde.</i></p>
<p>2. Værdier Beskriv max 3 værdier, som er fundamentet i jeres pædagogiske praksis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Socialisering. Udvikling sker i samspil med andre mennesker og der er derfor vigtig at kunne indgå i sociale relationer med andre. - Tryghed: for at der kan ske læring og udvikling skal barnet være tryk ved at komme i Universet. Vi mener det er vigtig, at barnet hører og ser, at vi har set barnet. Det gør vi blandt andet ved at sige "Godmorgen/goddag" når barnet/personalet kommer i Universet og bruger barnets navn. - Læring. Er hvordan vi som pædagoger i samarbejde med børnene skaber et optimalt læringsmiljø der åbner mulighed for børns trivsel, læring og udvikling.
<p>3. Pædagogiske målsætninger Beskriv i et socialt inklusionsperspektiv, hvilke målsætninger, i har for det pædagogiske arbejde i institutionen med henblik på at understøtte det enkelte barns trivsel, udvikling og læring.</p>	<p>I Jejsing BørneUnivers mener vi, at barnet udvikler sig bedst i samspil med andre. Her dannes relationer til mennesker, hvilket vi mener, er vigtigt for, at kunne begå sig i samfundet. Dette er med til at udvikle barnets selvstændighed, så barnet senere hen bliver i stand til at tage egne beslutninger. Vi vil gerne give barnet troen på at "du kan" samt at "du er god som du er".</p> <p>Vi skal være meget opmærksomme på hvad der optager den aktuelle børnegruppe, og så skabe rammerne ud fra dette. Derfor er det vigtigt for personalet, at tage udgangspunkt i det enkelte barn og baggrund for at støtte det i dets udvikling. Det kræver stor indsigt, respekt og forståelse for barnet. Vi skal se og høre barnet med dets ønsker og være imødekommende og nærværende. De voksne i Jejsing BørneUnivers skal være bevidste om deres rolle i forhold til barnet. Det viser vi ved at være rollemodel for barnet.</p> <p>Det er vigtigt med et åbent og ligeværdigt forældresamarbejde, der bygger på tillid imellem forældre og personale. Atmosfæren i Jejsing BørneUniverset vil påvirke barnet, derfor er det vigtigt at personalet der arbejder med barnet, udstråler naturlig glæde ved arbejdet med barnet.</p>
<p>4. Læringsforståelse Beskriv, hvilke lærings-teorier, der danner grundlag for institutionens læringsforståelse.</p>	<p>Jejsing BørneUnivers arbejder ud fra en konstruktivistisk læringsforståelse, hvor barnet er medskabere af egen læring og hvor barnet lærer i det sociale rum. (Wenger)</p> <p>Barnet lærer i et miljø præget af anerkendelse, hvor udgangspunktet er den nærmeste udviklingszone. (Vygotksky)</p>

	<p style="text-align: center;">Citat.</p> <p style="text-align: center;"><i>"Det, som barnet i dag gør ved hjælp af en voksen, kan det i morgen gøre på egen hånd"</i></p> <p><i>Eks: Et barn skal lære at bruge kniv og gaffel, den voksne viser barnet det og barnet bliver nysgerrig efter at gøre det selv, barnet bliver rost for at gøre det selv. med mange gentagelser og succes, har barnet lært at bruge kniv og gaffel. Det lille barn skal selv lære at tage tøj på. Det gør vi ved at vise barnet hvordan, (vi guider barnet,, dagen efter støtter og roser vi barnet i, at det er rigtig hvad det gør, til sidst vil barnet selv hvor vi står på sidelinjen)</i></p> <p>Læring er hvor barnet får mulighed for at bruge deres krop, deres fantasi, kreativitet, nysgerrighed og deres sanser til at tilegne sig ny viden og erfaringer.</p> <p>Læring foregår som gensidige processer i relationer mellem børn og voksne og børnene indbyrdes- læring sætter fokus på børnenes egne aktive deltagelse og nysgerrighed. Den foregår altid på flere planer samtidig – da lærings styrkes gennem brug af alle sanser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksenskabt læring – "gå foran" barnet, dvs. den voksne er rollemodel for barnet, og viser vej (guider). • Voksenstøttende læring - "gå ved siden" af barnet, dvs. den voksne støtter barnet og opfodrer til nysgerrighed. • Leg og spontane oplevelser - "gå bag ved" barnet, dvs. den voksne lader barnet selv udforske og den voksne er den iagttagende. (Illerisch.)
<p>5. Pædagogiske principper Beskriv, med udgangspunkt i de tre 3 værdier, institutionens pædagogiske principper for praksis.</p>	<p>VORES PÆDAGOGISKE PRINCIPPER:</p> <p><i>Vores pædagogiske praksis tager udgangspunkt i at vi har genkendelighed, struktur, og forudsigelighed, Samt vi arbejder ud fra den anerkendende pædagogik.</i></p> <p><i>Tryghed</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • At vi er fysiske i vores omsorg over for børnene, kram og knus er tryghedsgivende. • At vi giver os tid til at lytte til forældrene for på den måde at skabe et åbent forhold til gensidig tillid. Et tillidsfuldt samarbejde gør at barnet føler sig trygt ved stedet og personalet. • At alle børn har en kontakt/stuepædagog der tager sig ekstra af barnet i den første tid efter starten. Dette giver barnet en sikker "base" at forholde sig til og letter barnets og forældrenes start i BørneUniverset. • At vi er tydelige og grænsesættende/anerkendende overfor børnene og viser at der er os der har ansvaret for dem mens de opholder sig i Børneuniverset. <p><i>Socialisering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • At lader børnene vise alle deres følelser, og accepterer dem og tager dem alvorlige. • At vi guider børnene i at håndtere konflikter på en hensigtsmæssig måde, og lære barnet at sætte ord på følelser. • At børnene får mulighed for medbestemmelse og bliver inddraget i beslutninger. • At vi inkluderer alle børn i fællesskabet. • At vi voksne er rollemodeller overfor børnene. • At vi skaber rammerne for socialt samspil med andre.

	<ul style="list-style-type: none"> • At gøre barnet mere selvstændigt og give det nye kompetencer, herunder demokratiske og kulturelle værdier som det kan bruge fremefter. • At vi giver barnet selvværd, succes og motivation. • At barnet føler sig værdifuldt. • At vi gør barnet klar til børnehave og skole. • At børn med særlige behov, deltager, ud fra deres udviklingstrin, på lige fod med de andre børn, hvor vi er støttende til succesoplevelse. <p>Læring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skabe rum for læring hele dagen, og fange barnet der hvor det er her og nu. Læring foregår så snart de træder ind af døren,(hele tiden) • At vi har gode fysiske og psykiske rammer, dvs. at Børne Universet er indrettet så børnene møder udfordringer og bliver inspireret for læring ude og inde. • Vi skal afstemme vores initiativer i forhold til det børnene Kan, ved og vil med udgangspunkt i de enkelte børns forskellige behov, kompetencer, og udviklingstrin, samt støtte dem videre hvorfra de er med passende udfordringer (Wygotsky) • Barnet skal være trygt i institutionen for at der kan ske en læring. • Vi voksne skal møde barnet anerkendende og være rollemodeller
<p>6. Børn i udsatte positioner Handleplan vedhæftes som bilag.</p>	<p>For at støtte de udsatte børns læring, må vi skabe et inkluderende miljø, som er rummeligt, så alle i BørneUniverset udviser respekt og accept over for andre på trods af forskelligheder. Børn i udsatte positioner har brug for kompetente, fleksible og synlige voksne. De udsatte børn har brug for tid. Vi arbejder med de udsatte børn både i gruppen, i mindre grupper og individuelt for at støtte op, om deres vanskeligheder eller udfordringer.</p>
<p>7. Handleplan for Sprog og læsepolitik Beskriv sproglige indsatser for henholdsvis 0-3-årige og 3-6-årige.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Se bilag.
<p>8. Læringsmål i forhold til temaerne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnets alsidige personlige udvikling • Sociale kompetencer • Sprog • Krop og bevægelse • Kulturelle ud- 	<p>Vi har taget udgangspunkt i smitte modellen. Se bilag</p>

<p>tryksformer</p> <ul style="list-style-type: none"> Natur og naturfænomener <p>Der tages udgangspunkt i børnegruppen og målene differentieres i forhold til småbørn/bh børn, og de differentieres i forhold til barnets individuelle kompetencer og ressourcer</p> <p>Læringsmålene beskrives systematisk med udgangspunkt i enten SMITTE UDVIKLINGSSPIRALEN eller KVADO.</p>	
<p>9. Børnemiljøet</p> <p>Beskriv hvordan der sikres et positivt børnemiljø i forhold til de psykiske, fysiske og æstetiske forhold.</p>	<p>Børnemiljøet er en inkluderet del af vores læreplaner. (Smtte modellen), samtidig arbejder vi med børnemiljøtermometeret, som laves en gang om året. (DCUM)</p> <p>Det fysiske miljø Personalet er opmærksomt på at indretningen skaber mulighed for der er overensstemmelse mellem mål for børnenes fysiske og psykiske trivsel og udvikling samt de fysiske rammer dette skal foregå i. det fysiske miljø skal bidrage til de mål vi har i vores læreplaner under "Sociale kompetencer" "natur og naturfænomener." "krop og bevægelse"</p> <ul style="list-style-type: none"> Rum med mulighed for leg i både store og små grupper Hvordan det enkelte barn trives. Kost. Indretning /Udfordringer inde og ude. Støj./indeklima. Materialevalg. Plads Lys, farve, Overskueligt legetøj hjemlig atmosfære fysiske rammer der udfordrer Eksperimenterende miljø. <p>Det psykiske miljø.</p> <p>Det psykiske miljø handler om hvordan det enkelte barn trives med sig selv, med andre børn og personalet. Det psykiske miljø skal bidrage til de mål vi har i vores læreplaner under temaerne "personlig kompetencer", "krop og bevægelse", "sproglig kompetencer" derudover har personalet fokus på mobning, "fri for mobberi"</p> <ul style="list-style-type: none"> Tryghed Trivsel Omsorg Forældresamarbejde. Læring. Venskaber Medbestemmelse Fællesskab. Relationer

	<p>Det æstetiske miljø</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgivelser • Rart sted at være • Lyst til læring <p>Vi mener det æstetiske miljø har stor betydning. Det betyder at vi har fokus på indretninger udfordrende legeområder. Vi har fokus på farver, lys, kontraster, dufte, udsmykning og at skabe nye og sjove legeudfordringer. Det æstetiske miljø skal bidrage til de mål vi har i læreplanerne under "sociale kompetencer" "kulturelle udtryksformer" "krop og bevægelse"</p> <p>Metode.</p> <p>Vi har valgt at foretage vurderingen af miljøet i børnehaven, som det opleves af børnene selv. en sådan vurdering bygger på interviews, fra DCUM som indeholder spørgsmål, der berører både det fysiske, det æstetiske og det psykiske miljø. Disse interviews foretages med børn i alderen 4 -5 år. spørgsmålene er ens for alle, og der svares med "ja" "nej" og "ved ikke". Vi valgt vilkårlig 10 vilkårlige børn fra børnehave delen, dog har vi valgt at tage nogle enkelte børn med som har det svært i dagligdagen. I småbørns gruppen er det personalet der svarer på spørgsmålene. Materialerne samles, og sættes ind i børnemiljøtermometeret. Derefter laves der en konklusion af børnemiljøet som tages op på næstkommende personalemøde og bestyrelsesmøde.</p>
<p>11. Evaluering Beskriv hvordan der evalueres.</p> <p>Beskriv hvordan der følges op på resultaterne.</p>	<p>Vi evaluerer fra Eva modellen, og vi arbejder videre med resultaterne fremadrettet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluering på personale, stuemøder, personaleweekend. • Evaluering/ "kompetencehjælpe" • Evaluering via refleksioner og dialog. • Evaluering på skriftligt materiale • Evaluerings spørgsmål? • Hvad var målet? • Nåede vi det vi ville? • Hvad lykkedes. • Hvad ville vi gøre anderledes næste gang? <p>En gang årligt evalueres hele den pædagogiske læreplan, på bestyrelsesmøder og personalemøder</p>
<p>12. Dokumentation Beskriv, hvordan "tegn" på læring, dokumenteres</p>	<p>Tegn på læring er børnenes konkrete handling, ord og kropsudtryk der viser at barnet lære og udvikler sig i en bestemt retning.</p> <p>Tegn er det vi iagttager blandt børnene. Tegn fortæller om børnenes læring, og om vi arbejder i den rigtige retning i forhold til vores læringsmål.</p> <p>Hvordan "tegn" på læring, dokumenteres</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi evaluerer ud fra vores evalueringsspørgsmål og vores mål på tegn på læring i forhold til de valgte læretemaer. • Hvad viser dokumentationen om vores evalueringsspørgsmål? • Hvad har vi lært af forløbet? Hvad var godt hvad var ikke så godt. • Hvad tager vi med os frem over.

	<ul style="list-style-type: none"> • Billede dokumentation. Billeder bliver sat op på gangen af de planlagte aktiviteter, som børnene kan snakke indbyrdes om og fortælle • Nyhedsbreve. Forældrene bliver informeret om hvilken aktivitet vi arbejder med og hvilket mål vi har med aktiviteten. • Kompetencehjulet anvendes til det enkelte barn. • Hjemmeside. • Fortællinger. I rundkredsen af de aktiviteter som er forestående og som har fundet sted. • Samtaler i forbindelse med børnemiljøtermometeret, personale/barn. • Dialog. Den daglige dialog mellem personalet • Observationer/refleksioner I det daglige. • Barnets bog. (støttebørn) • Skærm. Børnene fortæller forældrene om de aktiviteter de har lavet via billede dokumentation på skærm eller ophæng af billeder. <p>Hvordan "tegn" på læring, dokumenteres</p> <p>Vi evaluerer ud fra vores evalueringsspørgsmål og vores mål på <i>tegn på læring</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad viser dokumentationen om vores evalueringsspørgsmål? • Hvad har vi lært af forløbet?" • Hvad tager vi med os frem over.
<p>13. Forældreinddragelse</p> <p>Beskriv hvordan forældrebestyrelsen inddrages i udarbejdelsen af læreplanen</p> <p>Beskriv hvordan forældrebestyrelsen inddrages i evalueringen af den pæd. læreplan</p> <p>Beskriv hvordan forældrebestyrelsen inddrages i opfølgningen af den pædagogiske læreplan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forældrebestyrelsen har været inddraget i udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan. De har i forløbet fået materiale, som på møderne er blevet snakket igennem, eks. " hvad de mener der er vigtig for Jejsing BørneUnivers". Da vi er i et nyt hus med nye rammer ude og inde, har bestyrelsen meget medindflydelse på det praktiske, men også på det pædagogiske. • Forældrebestyrelsen vil være en del af evalueringen, på det område som har været vigtig for dem. Evalueringen sker en gang om året. • Forældrebestyrelsen vil løbende være en del af opfølgningen. • I det daglige informerer vi forældrene via nyhedsbreve, samtaler og forældre-møder om vore pædagogiske praksis. Vi er i dialog med forældrene i det daglige, hvor de også bidrager til vores pædagogiks praksis.

Handleplan for sprog og læse – politik i småbørnsgruppen.

<p>Sammenhæng</p>	<p>Styrkelse af børnenes sproglige kompetencer, bidrager til udvikling af deres personlige, sociale og faglige kompetencer, og en tidlige indsats understøtter børnenes muligheder for senere deltagelse i demokrati, uddannelse og samfundslivet generelt.</p>
<p>Mål</p>	<ul style="list-style-type: none"> • At børnenes sproglige kompetencer styrkes og udvikles optimalt. • At børnenes læse- og skriveforberedende udvikling styrkes. • At børnene oplever lyst og glæde ved at deltage i de sproglige aktiviteter. • At børnene bruger sproget som et kommunikationsmiddel. • At børn med behov for en særlig indsats, tilbydes specielt tilrettelagt aktiviteter.
<p>Inklusionsperspektivet</p>	<p>Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn, hvordan barnet bedst inkluderes i forhold til vores handleplan.</p>
<p>Tiltag og fokusområde</p>	<p>Med udgangspunkt i kompetencehjulet arbejdes med mangeartede sproglige aktiviteter og traditioner, som børnene oplever lyst og glæde ved deltagelse i. Børn med behov for særlig indsats, tilbydes specielt tilrettelagt aktiviteter i mindre grupper. Det betyder, at der arbejdes systematisk med sproglig opmærksomhed gennem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I dagligdagen sættes der ord på handlinger, som understøtter det verbale og det nonverbale sprog. (Kropssprog, babytegn) "eks. Du får mælk i den gule kop. "jeg kan se du er ked af det" "du vil gerne have sko på" "du smider maden på gulvet" m. m. • Små sanglege, syng spontant, eksempel" barnet sætter sig i en kurv, som betyder, det vil have vi synger barnet i Kassen." Barnet kommer med et tørklæde og viser derved at det gerne vil synges sangen om tørklædet" • Bøgerne er tilgængelige. • Små opgaver, som "kan du give mig den røde bold" "Kan du hente en bog." "kan du hente krusene" alt afhængig af hvilket alderstrin barnet er på. • Gentagelser, et eksempel,, når vi siger tak for mad, så klapper Barnet i hænderne"

	<ul style="list-style-type: none"> • Forælderrollen. Give feedback på hvad de bruger af babytegn i hjemmet. • Skriftsproget. Barnet tegner og maler • At barnet er trygt. • Vi anvender kompetencehjulet.
Tegn	<ul style="list-style-type: none"> • Barnet bruger babytegn i legen, og når det vil fortælle de voksne noget. • Barnet bruger kropssprog. • Barnet vil gerne synge. • At barnet begynder at sætte ord på babytegn. • Barnet gør brug af babytegn og mimik, eks. "Viser at det er ked af det" "viser det skal sove" siger tak for mad, eller skal have skiftet ble. Siger og viser stop tegnet. • Har lyst til fortællinger. • Kender forskellige sange og bøger • Barnet bruger korte sætninger.
Evaluering.	<ul style="list-style-type: none"> • Vi evaluerer jævnligt på stuemøderne i forhold til sproget, hvor der tages stilling til om der er behov for yderligere tiltag. • Vi ser i dagligdagen at barnet trives ved at bruge baby tegn, det gør barnet tryk, ved at barnet kan kommunikere verbalt og nonverbalt sammen med børn og voksne.

Handleplan for sprog og læsning. For de 3 – 6 årige.

Sammenhæng:	Bidraget til udvikling af deres personlige, sociale og faglige kompetencer, og en tidlige indsats understøtter børnenes muligheder for senere deltagelse i demokrati, uddannelse og samfundslivet generelt.
Mål:	<ul style="list-style-type: none"> • At børnenes sproglige kompetencer styrkes og udvikles optimalt. At barnet begynder at sætte • At børnenes læse- og skriveforberedende udvikling styrkes. • At børnene oplever lyst og glæde ved at deltage i de sproglige aktiviteter. • At børnene bruger sproget som et kommunikationsmiddel. • At børn med behov for en særlig indsats, tilbydes specielt tilrettelagt aktiviteter.(i små grupper)
Inklusionsperspektivet	Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn, hvordan barnet bedst inkluderes i forhold til vores handleplan.
Tiltag og fokusområde	Med udgangspunkt i kompetencehjulet arbejdes med mangeartede sproglige aktiviteter og traditioner, som børnene oplever lyst og glæde ved deltagelse i. Børn med behov for særligindsats, tilbydes specielt

	<p>tilrettelagt aktiviteter i mindre grupper. Det betyder, at der arbejdes systematisk med sproglig opmærksomhed gennem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dagligdagens handlinger, sættes der ord på handlinger, "tak for mad"" "må jeg godt" "må jeg bede om en tid til iPad" "jeg vil gerne i puderummet. • Dialogisk læsning. Børn i mindre grupper fortæller historier ud fra en kendt bog som lægger tilgængelig • Skriftsproget samt egne skriblerier. Vi tegner og maler i mindre grupper. • Legelæsning, "jeg læser for dig?" • Sange. • Rim og remser sjove rim, som børnene selv finder på. • Lyttende. • Sætter ord på oplevelser.. "At de fortæller, hvad de har oplevet i weekenden". "Om ferie" "Fortæller hvad de skal"
Tegn	<ul style="list-style-type: none"> • De leger med ordene • De synger sange • Bruger sproget til at udtrykke behov
Evaluering	<ul style="list-style-type: none"> • Vi evaluerer jævnligt på stuemøderne i forhold til sproget, hvor der tages stilling til om der er behov for yderligere tiltag. • Vi evaluerer på p. møder. P. weekend. Samt daglig dialog.

Alsidig personlighedsudvikling.

Mål: Sociale kompetencer.

Det betyder for det psykiske børnemiljø at vi er nærværende, anerkende og lyttende voksne, som giver barnet troen på at "du kan" samt at "du er god som du er".

Vi skal være opmærksomme på hvad der optager den aktuelle børnegruppe, og så skabe det gode læringsrum ud fra given situation.

Læringsmål: 0-6 år

- At barnet føler sig værdifuld i samspil med andre.
- At barnet håndterer konflikter på en hensigtsmæssig måde.

- At barnet kan sætte ord på følelser,/ babytegn i småbørnsgruppen.
- At barnet kender sine egne grænser og begrænsninger.
- At barnet kan udvise empati for andre.

Aktivitetseksempler: De 0-2 årige.

Af og påklædning

- Giver vi den tid det tager for at lære at begynde at tage tøj på.
- Vi sætter os på gulvet for at være nærværende voksne
- Vi roser barnet, og guider barnet gennem processen, så

Motorik.

- Sanglege. børnene lytter til og iagttager hvilke fagter de voksne viser til sangene, de ældste børn gør bevægelserne efter. Gennem øjenkontakt, toneleje, stemningsfyldt atmosfære skabes en god oplevelse i fællesskabet.
- At barnet selv tager initiativ til at synge ved at komme eks. Med en kasse (hvor vi synger Mikkil i kassen), og derved opnår samspil med de andre børn som også vil være med.

Skovtur/egen skovhytte.

- De ældste børn deltager engang om ugen i skovhytten, for at lære børnehalebørnene og de voksne at kende, så det bliver nemmere for dem at starte i børnehaven.

Aktivitetseksempler: De 3 – 6 årige.

Af og påklædning.

- Giver tid og roser barnet, fortæller det at det kan godt, og vi vil gerne hjælpe det. Vi guider barnet igennem og fortæller at vi venter på dem.
- Børnene hjælper og opmuntre hinanden, når de skal have tøj af/på.

Rundkreds: Rundkreds bidrager til værdifuldt samspil sammen med andre ved at børnene lærer at vente på tur, lytte, og lærer at giver plads til hinanden.

De voksne roser og hjælper de børn der har svært ved at stå frem, eks ved at tage dem i hånden og gå med rundt, så de på sigt tør stå frem og fortælle om oplevelser.

Skovtur/egen skovhytte.

- Når vi går i skovhytten lære de ældste børn at tage ansvar for de yngste børn, blandt andet ved at tage dem i hånden.
- De Venter på hinanden, så for de får en oplevelse af, at vi er forskellige individer, kke alle er lige hurtige til at tage tøj på.

<p>Tegn: 0 – 3 årige.</p> <ul style="list-style-type: none"> • At barnet siger stopper ved stop tegn fra barn til barn eller voksen/ barn. • At barnet viser glæde ved at være sammen med andre børn, når vi se de gør noget i fællesskab via leg, m.m. • At barnet begynder at kunne aflæse tegn og kropssprog hos den voksne. • At barnet håndterer konflikter ved at kigge på den voksne eller ber den voksne om hjælp ved at hive i den voksne. • Begynder at kunne aflæse tegn og kropssprog hos den voksne. 	<p>Tegn: 3 – 6 årige.</p> <ul style="list-style-type: none"> • At barnet udviser empati over for andre. De kommer og fortæller de voksen når et barn er ked af det eller har slået sig. • At barnet kan sætte ord på følelser.(verbalt) jeg er ked af det fordi et andet barn har slået, eller jeg må ikke lege med. • At barnet håndterer konflikter på en hensigtsmæssig måde.at barn ikke slår, men begynder at bruge sproget. • At vi ser barnet føler sig værdifuldt i samspil med andre, og de er en del af samspillet. At barnet viser glæde og tør stå frem i samling. • At barnet kender sine egne grænser og begrænsninger. Barnet begynder at sige fra, eks. Hvis de ikke vil lege med et barn.
---	--

Sociale kompetencer.

Overordne mål: Give børnene demokratiske værdier, så de lærer at indgå i et fælleskab med andre. Resultaterne fra børnemiljøtermometeret viser at der er behov for at arbejde med venskaber. Det gør vi gennem redskabet "fri for mobberi" og Trin for Trin i samling stunden, hvor børnene lære at sætte ord på følelser, sige fra, hvad det gør ved det andet barn, når man bliver holdt ude.

Læringsmål.

- Lære at ud sætte egne behov, og give plads til andre.
- Vise medfølelse og omsorg for andre.
- Anerkendende tilgang til hinanden, lære at kunne samarbejde
- Rummer hinandens følelser.
- Lære barnet at sætte ord på handlinger

Aktivitetseksempler: 0 – 3 årige

Madordning.

- Støtte dem i at vente på tur. Vi sætter ord på og siger eks. "Jeg kan godt se de gerne vil nu, men du må vente."
- Bordskik. Sætte ord på "et kop er til at drikke af, ikke til at lege med. Brødet spiser vi, ikke til at putte i koppen"
- Siger "tak for mad" med ord og verbalt. Barnet ved hvornår det er færdig med at spise.
- Støtte barnet i at sige fra og til med sprog, når barnet bruger "stop hånden"

Leg på stuen

- Være en del af samværet, selv om barnet er et andet sted fysisk på stuen.
- At barnet lærer og ser han/hun bliver ked af det når du slår, tager legetøj,

Ture ud af huset.

- I mindre grupper for at styrke/skabe legrelationer for at være en del af fællesskabet.

Aktivitetseksempler: 3 – 6 årige

Madordning.

- Børnene har indflydelse mad planen.
- Barnet ved at man ikke leger, lade kop tallerken, med mere stå indtil der bliver sagt værsgo. Eller tak for mad.
- Faste pladser, som giver tryghed for barnet.
- Siger vær så god, og tak for mad.
- Vente på tur.
- Børnene hjælper hinanden, eks. Må jeg bede om kartoflerne, sovs, med mere.
- Børnene tæller kopper og tallerkner.
- To om at dække bord, (Kaldes dukse) to nye hver dag.

Samling

- Vente på tur.
- At børnene er opmærksomme på hinanden, (er alle børn her i dag)
- Sidde og lytte til hinanden.
- Tælle, sanglege, m. m.

Ture ud af huset.

- Små grupper, for at styrke/skabe legerelationer for at være en del af fællesskabet.
- Rydde op på legepladsen.

Tegn: Fælles for de 0-6 årige.

- Vi ser børnene leger sammen.
- Vi ser de viser hensyn til hinanden, og venter på tur.
- Vi ser de accepterer demokratiske beslutninger, at eks. de siger tak for mad, goddag, farvel, at de bliver enige om ønsker til madplanen.
- Vi ser de får venner, at de bliver glade for at se hinanden
- Vi ser de hjælper hinanden, og kan tilsidesætte egne behov.
- Vi ser de viser empati over for hinanden, trøster hinanden, siger besked hvis en er ked af det.
- Vi ser at barnet viser glæde, og udtrykker sig følelsesmæssigt.

Krop og bevægelse.

Mål: Opleve glæde ved krop og bevægelse så de for en accept og forståelse for kroppens funktioner.

Fordi: Børnene videreudvikler kroppens funktioner og bevægelser i fri leg og tilrettelagte aktiviteter. At de oplever glæde, accept og forståelse for deres krop, og lære at sætte kropslige grænser for sig selv. Børnene lærer gennem kropslige aktiviteter sociale kompetencer og får derved selvtillid.

Det fysiske børnemiljø skal understøtte børnenes muligheder for udfoldelse ude og inde, derfor har vi indrettet det fysiske rum hvor der er plads til udfoldelse, ... og vi har indrettet småbørnsstuen at der er plads til mange motoriske udfoldelser og få legetøj. I børnehave afdelingen er der plads til at lave små kroge til planlagte aktiviteter, som kræver ro til fordybelse. Vores gang er indrettet til stille rum i formiddagstimerne, så børn har et sted hvor de kan få ro til højtlesning, læse i bøger, og spille iPad

Læringsmål: 0 – 6

- At give børnene fysiske udfordringer, så barnet oplever at overskride egne grænser og få succes i forhold til sin krop.
- At styrker børnene i at blive aldersvarende selvhjulpne, så de opnår glæde og accept og forståelse for deres krop (vejleder fremfor at overtage opgaven - og derved styrke deres oplevelse af mestring)
- At barnet får kendskab til de forskellige sanser.
- At barnet har en forståelse for hygiejne, såsom at vaske hænder før og efter spisning.
- At styrke barnet i at udfordre sig selv på alle punkter.
- At vi giver børn med ekstra behov for motorisk udfordringer, ekstra hjælp.

Aktivitetseksempler: de 0 – 3 årige.

- Vi bruger kroppen - går ture, løber, klatrer, springer over grøfter, kører rundt på kontorstole, Leger med klude til forskellige fagte sange, samt spontane sange/lege på barnets opfordring.
- Vi prioriterer at det enkelte barn selv tager tøj af og på, Ved at give barnet den tid som de har brug for, ved på og afklædning. Sætte ord på "stræk din arm" du skal løfte dit højre ben"
- Vi opfordrer barnet selv til at kravle op på pusleborde, krybben, højstole, stole osv., for derved at styrker barnet i at udfordre sig selv på alle punkter." Sætter ord på. "
- Vi vasker hænder før vi spiser, hvor de der kan, får lov til at lege med vandet.

Aktivitetseksempler: de 3 – 6 årige.

- Klippe/klistre, samle puslespil osv., for at styrke finmotorik, og få oplevelsen af "jeg kan godt."
- Ugentlig tur i gymnastiksalen, for at barnet lærer at udfordre sig selv.
- Afslapning for alle efter frokost, Så barnet lærer at mærke på sig selv, at det er godt at hvile.
- Lege i pudrummet, hvor de får lov til at udfordre sig selv. Smide med puder, osv.
- Legepladsen. Hvor de cykler, løber, kravler, triller ned af bakken, osv.
- Lege. Fordi legen er et redskab hvor barnet lærer noget om sig selv og sine omgivelser.
- Ugentligt besøg i skovhytten.
- Ude uger to gange årligt i spejderskoven, hvor

<ul style="list-style-type: none"> • Børnene får en klud, når de har spist, hvor de selv tørrer hænder og mund. • Ugentlig tur i gymnastiksalen, hvor børnene udfordrer sig motorisk. • Motorik på stuen, stuen er indrettet med udfordringer som styrker motorikken, hoppe, trille, kravle ned i en kurv, hoppe på heste, puder, lege med bolde osv. • Tilrettelagte aktiviteter, for børn med motoriske udfordringer. • Udendørs lege hvor der er mulighed for at gå på trapper, gynges, cykle, trille ned af bakken. • Tilrette lagte aktiviteter, som motionsuge, hvor børnene laver cykel stafet osv. • Kravle/trille/hoppe/gå på trapper • 	<p>de får en fornemmelse, at skovbunden er en motorisk udfordring at gå i, at kravle i træer, hvor de lærer at udfordre sig selv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fastlagte aktiviteter som motionsuge. Hvor vi laver stafet lege, cykelløb, traktor løb, hoppe i sækker, motionsløb for de ældste børn. Fælles opvarmning for alle.
<p>Tegn: De 0 – 3 årige</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi ser at barnet synes det er sjovt at lave de forskellige ting. De har et smil om munden. • Vi ser at barnet har lyst til at være ude, og sige "ud" eller når vi går i gymnastiksalen siger de "med" • Vi se barnet afprøve nye udfordringer., " kan jeg kravle op i trip trap stolen". • Vi ser barnet, synes det er sjovt at høre musik til sang og fakte lege, og opfordre andre børn til at være med i legen. • Vi se at barnet udfordrer sig selv, hver gang det kommer lidt højere op på bakken, gyngen, puslebordet, krybben alene, osv. • Vi ser det enkelte barn som har det svært udvikler sig, ved hjælp af en voksen eks. Når det har lært at cykle, kravle, være 	<p>Tegn: De 3 – 6 årige.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi ser at barnet bruger automatiserede bevægelser i dagligdagen. • Vi ser at barnet øver sig i at bruge blyant og saks., • Vi ser at barnet bruger sanserne. • Vi ser at barnet er ved/ udvikler sig alderssvarende motorisk Vi ser barnet oplever glæde og mestring i forhold til at tilegne sig viden omkring kroppens ressourcer samt begrænsninger. • Har en sund kropsbevidsthed - at de mestrer motoriske opgaver - at kunne tegne en menneskekrop, tage tøj på, vide hvad en arm er - vide hvordan vi bruger vores sanser - samt hvad vi bruger dem til. • Vi ser at barnet er ved at kunne sætte menneskelige og kropslige grænser, eks, når de kommer lidt højere op i træet, eller tør gå over gang broen på legepladsen. • Vi ser at barnet har tillid til at udfordre sig selv i forhold til ovenstående ved støtte af en voksen. • Vi ser at de børn, der udfordrer, lærer at tage imod nye udfordringer ved hjælp og støtte af en voksen. Eks. Når de har lært at cykle, at de gennemfører vores motionsløb,

Kulturelle udtryksformer og værdier.

Overordnede mål: Traditioner og kultur.

Vi forstår kulturelle udtryksformer og værdier som traditioner og normer i den danske kultur.

Børnemiljøet understøtter det Fysisk børnemiljø:

Børnene har fri adgang til diverse materialer der skal bruges i forbindelse med kreative aktiviteter (male, klippe, tegne osv.)

Vi bakker op om danske traditioner. Bl.a. fastelavn, påske, jul m.m.

Psykisk børnemiljø:

Vi ønsker at skabe et psykisk miljø, hvor børnene har forståelse og respekt for forskelligheder hvor vi blandt andet bruger ”kufferten fri for mobberi”

Vi ønsker at understøtte børnenes forståelse af sig selv som kulturbærere, og børnene blive bevidste om egne kulturelle værdier og rødder, hvem er jeg.

Læringsmål. 0 – 6 år.

- At barnet får en forståelse for Institutionens kultur.
- At barnet får en forståelse for traditioner
- At udtrykke sig gennem sang, dans, teater, og billeder.
- At opleve stemningen i de forskellige udtryksformer (glæde sorg)
- At barnet får kendskab og forståelse for andre børns kultur.

Aktivitetseksempler:

- Vi er til teater på grundskolen og på friskolen
- Vi holder julefrokost sammen med forældre og bedsteforældre.
- Vi laver lanterne i forbindelse med bedsteforældredag, som bruges til den årlige lysfest.
- Børnene arbejder med forskellige udtryksformer. Tegne, rim, og remser m.m. eks. I rundkredsen tæller og synger vi på andre sprog, end dansk.
- Vi tager ture ud af huset og besøger landbrug, årlig dyrskue, går ture i byen.
- Vi synger og tæller på andre sprog. Vi har børn der kommer fra. Holland/ Bosnien/Amerika.
- Vi holder fødselsdage, jul, påske, fastelavn mm.
- Vi synger med børnene, på forskellige sprog.
- Vi holder forældre kaffe engang om mdr.
- Vi deltager i lokalsamfundets traditioner, så som lysfest, byfest, arbejdende juleværksted.

Tegn:

- At børnene glæder sig til aktiviteter der relaterer til højtiderne, som fastelavn, lysfest, jul,
- At børnene glæder sig til at holde sin egen, samt andres fødselsdag i Universet.
- Børnene spørger nysgerrigt ind til hinandens forskelligheder. eks. hvorfor vores Bosniske børn ikke må spise det samme som vores danske børn.
- At børnene kan fortælle andre børn hvorfor vores Bosniske børn ikke må få den samme mad som dem.
- Børnene viser respekt – såvel gennem sproget som deres væremåde – eks. når et barn ikke kan udtrykke sig sprogligt, hvor børnene siger ”hun kan ikke snakke dansk, det er synd for hende, men hun er sød alligevel.
- De er nysgerrige når der kommer børn fra andre lande.
- Vi hører børnene udviser forståelse for, at andre børn reagerer anderledes end de selv i nogle sammenhænge.
- At børnene respekterer at de skal bestille en tid til Ipad, og det kun er engang om dagen.
- At de i fællesskab kan deles om at spille Ipad.

Natur og natur fænomener.

Overordnede mål:

Fordi vi mener at det er vigtigt at børnene lærer at respektere og værne om naturen.

Fysiske børnemiljø. Det kræver at vores legeplads er spændende og med mange legemuligheder. Den er indrettet med muligheder for at grave i både jord og sand. Vi har mange træer og buske. Her findes smådyr, som børnene kan finde og putte i spande. Bøger om natur og smådyr er tilgængelig for børnene. Vi har indkøbt forstørrelsesglas m.m. til brug for børnene, når smådyr skal undersøges.

Læringsmål.

- Lære, hvad begreberne natur / ild, vand jord er, så de får en viden om elementerne.
- Få en viden om årstiderne.
- Lære en viden om dyr og planter. Hvad finder vi i skoven, vej kanten, græsplænen. m.m.
- Lære at værne om naturen, så de lærer hvorfor vi alle skal være en del af at sortere affald m.m.
- At stimulerer børnene motorisk.
- At give børnene oplevelser ved at være i naturen, så de finder glæde ved at færdes der.

Aktivitetseksempler: 0 – 3 årige.

- Affald lægges i skåle, så de lærer, man samler affaldet et sted
- Barnet er ude uanset vejret, så de begynder at lære de forskellige årstider
- Ser på krible, krabledyr, hvor finder vi dem.

Ude uge i spejderskoven.

- Barnet er ude uanset vejret
- lege, uden legetøj.
- Barnet finder dyr i græsset. At de undersøger dyrene.
- Barnet udvikler sin motorik. At de lærer at gå i ujævnt terræn.
- Barnet kigger i bøger, og snakker om dyrene vi finder i skoven.
- Barnet løber op og ned i terrænet i spejder skoven.

Aktivitetseksempler: 3 - 6 årige.

Årlig affalds indsamling.

- Børnene samler affald i 14 dage i nærmiljøet.
- Sorterer affald, så de for en forståelse af hvad der kan brændes, og hvad kan genbruges.
- Vi læser bøger om affald/nedbrydning
- De laver plancher om affald. Eks. Hvor lang tid det tager for nedbrydning af det affald de har fundet.
- Vi inviterer de lokale med fra byen til at samle affald, og aflevere det i Universet. Så oplever børnene at alle er en del af at værne om naturen.
- Børnene og de voksne sorterer affaldet og kører det på container pladsen, så de for en mening med at vi sorterer det hele.

Højbed

- Fra jord til bord. Vi avler gulerødder, porrer, persille, som senere bliver brugt til madlavning, og smagsprøver.
- Ejerskab, for det de selv har været med til at så og passet i vækstperioden.
- Selvforsynende, vi laver retter af vores avl.
- Sanseindtryk. De lugter og smager på grøntsagerne og urterne.

	<p>Ude uge i spejderhytten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnet er ude uanset vejret, så de mærker årstidens vejrskift. • lege, uden legetøj, så de lære at bruge naturens egne legeredskaber. • Tager hensyn til hinanden, at de lærer at det er nogen som ikke tør kravle op i træerne eller nogen som er bange for edderkopper, mus, snegle med mere. • Barnet finder selv på lege, bygger huse, løbebaner, laver en pind om til en pistol, • Vi laver mad over bål. Af brændenælder, æbler, bær, som børnene har været med til at finde. • Barnet finder dyr i skoven, krible krable dyr og stører dyr. Undersøges i forstørrelses glas, • Barnet udvikler sin motorik • Barnet læser bøger, om de dyr og insekter de finder i skoven.
<p>Tegn: 0 – 3 årige</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnet viser verbalt at det kan mærke kulde, eller det er våd. • Barnet viser glæde ved at være ude, og har en masse af gå på mod, selv om det har svært ved at gå i skovbunden. • Barnet er undersøgende i skoven, en pind, en sten, en lille edderkop, eller mariehøne er spændende. • Barnet viser billeder af krible krable dyr og stører dyr i bøger, som de har set. 	<p>Tegn 3 – 6 årige</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnet fortæller ivrigt forældre, personalet, barn/barn, om plancherne de har lavet og hængt op. • Barnet spørger mere ind til de forskellige produkter, som vi har sorteret, hvor lang nedbrydnings tiden er. • Barnet videregiver forældrene hvad affald er, og "i rettesætte dem hvad de må og ikke må." Barnet ser at der er et fællesskab om indsamlingen. • Barnet ser at der er et fællesskab om indsamlingen. • Barnet viser glæde ved at være ude, der er færre konflikter, de er aktive, de leger sammen, de ældste er gode til at tage hensyn til hinanden. • Barnet er aktiv og undersøgende i skoven, de kommer og vise os dyr de har fanget og vil vide mere om dyret.

Sproglig udvikling.

Mål: At barnet tilegner sig et sprog, så sproget bruges som et redskab for kommunikation.

Fysisk børnemiljø: vi er meget sprogligt bevidste i vores omgang med børnene, vi sætter ord på vores handlinger, specielt i småbørnsgruppen hvor ikke alle har et sprog.

Vi beder børnene sætte ord på ønsker og behov, vil du række mig mælken, vil du knappe min jakke, vil du tage mine regnbukser og mine støvler? os.

Vi er lyttende til børnene giver en forklaring/vi giver børnene tid til at fortælle.

Vi har bøger der er synlige.

Vi retter ikke på børnene, men gentager ord og sætninger.

Vi er bevidste om de børn som ingen sprog har eller er aldersvarende.

Vi bruger sprogkufferten i vores samling.

Læringsmål: 0 – 3 årige

- Lære babytegn, og verbalt og nonverbalt sprog. (Solstrålerne)
- At barnet lærer at løse konflikter, verbalt og med sprog
- Kan give udtryk for egne tanker og følelser.
- Lære at forstå sig selv og sin omverden
- At barnet får kendskab til andre kommunikationsmidler så som iPads. At barnet kan forstå en kollektiv besked.
- At barnet kan udtrykke sig gennem sproget.
- Forsøger at bevare det sønderjyske sprog.
- Bruge familie galeriet til fortælling.
- At børn med behov for en særlig indsats, tilbydes specielt tilrettelagt aktiviteter.

Læringsmål: 3 – 6 årige

- At barnet lærer at løse konflikter, med sproget.
- At barnet lærer at lytte og kan forstå en kollektiv besked.
- At barnet kan give udtryk for egne tanker og følelser.
- At barnet får kendskab til andre kommunikationsmidler, så som iPads.
- At barnet kan forstå en kollektiv besked.
- Forsøge at bevare det sønderjyske sprog
- At barnet får kendskab til skriftsproget
- At barnet får kendskab til tal
- At børn med behov for en særlig indsats, tilbydes specielt tilrettelagt aktiviteter.

Dagligdag eksempler: 0 – 3 årige.

- I dagligdagen sættes der ord på handlinger, som understøtter det verbal og det nonverbale sprog. (Kropssprog, babytegn) "eks. Du får mælk i den gule kop. "jeg kan se du er ked af det" "du vil gerne have sko på" "du smider maden på gulvet" m. m.
- Små sanglege, syng spontant, eksempel" barnet sætter sig i en kurv, som betyder, det vil have vi synger barnet i Kassen." Barnet kommer med et tørklæde og viser derved at det gerne vil synges sangen om tørklædet"

Dagligdag eksempler: 3 – 6 årige.

I Pad:

- Lære nye begreber.
- Høre ord og lyde
- Søger ny viden.

Samling:

- Lege med ordene. "eks. Vi tæller på andre sprog i samlingen".
- Rim, remser og sang.
- Fagter, Verbalt sprog.
- Lære at modtage og give besked videre." at
- Snakker vi om ugedagene," i dag er det fredag,

<ul style="list-style-type: none"> • Bøgerne er tilgængelige. • Små opgaver, som "kan du give mig den røde bold" "Kan du hente en bog." "kan du hente krusene" alt afhængig af hvilket alderstrin barnet er på. • Gentagelser, et eksempel,, når vi siger tak for mad, så klapper Barnet i hænderne" • Skriftsproget. Barnet tegner og maler • Barnet lære at bruge iPad i fælleskab med en voksen Forælderrollen. Give feedback på hvad de bruger af babytegn i hjemmet. <p>Tegn: 0 – 3 årige.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnet bruger babytegn i legen, og når det vil fortælle de voksne noget. • Barnet bruger kropssprog, "jeg er ked af det" "jeg er tørstig" • Barnet vil gerne synge, når andre synger. • Barnet begynder at sætte ord på babytegn. • Barnet gør brug af babytegn og mimik, eks. "Viser at det er ked af det" "viser det skal sove" siger tak for mad, eller skal have skiftet ble. Siger og viser stop tegnet. • Har lyst til fortællinger, kommer hen når der læses historie, eller kommer selv med bøger. • Barnet genkender sange • Barnet begynder at bruger korte sætninger • brug a IPad • Barnet bruger familie galleriet, og siger "mor og far" som de ser på galleriet. • Barnet begynder at sætte ord på ønsker og behov. • Barnet begynder at sige sit og andres navne. 	<p>så siger børnene "det er Disney dag, eller børnene ved det er torsdag, " så siger de i dag skal vi til gymnastik".</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snakke, om familie, navne, arbejde, hvor de bor, med mere. Eks.3 årig barn kan sige hvor det bor, med adresse,(og er meget stolt over det kan.) • Kollektiv besked. Eks. et barn får besked af en voksen, at det skal gå ud til de andre børn og sige til dem at de skal vaske hænder ". • Trin for trin. <p>Læser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Læser højt og fortæller historier. • Barnet fortæller historier, og genfortæller historier. • Lytte til hinanden.(Vi er nærværende, lyttende og giver os tid.) • Højtlesning, dialogisk læsning. • Spil. • iPad. Selv, og sammen med de voksne(der er lagt læringsspil på iPaden) • højt, læsning, barn- barn. • Dialog, børn/børn Børn/voksen. • Vi beder barnet om at sætte ord på ønsker og behov. <p>Tegn: 3-6 årige.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnet synger og leger med rime ord. • Barnet sætter ord på ønsker og behov. • Barnet bruger sproget til at udtrykke behov. • Barnet fortæller hvad de har oplevet. Eks. I weekenden. • Barnet har lyst til at bruge en iPad. • Barnet kan kommunikere verbalt og nonverbalt. • Barnet bruger sproget i legen • Barnet kender farverne. • Barnet kan aflæse kropssprog af andre børn • Barnet begynder at lære bogstaver og tal. • Barnet kan genfortælle en historie. • Barnet kan udføre en besked. • Barnet kender sit navn, efternavn, alder og hvor de bor.
--	--

Metoder:

- At vi er anerkendende, tydelige og grænse sættende overfor børnene, og viser at det er os der har ansvaret for dem, mens de opholder sig i institutionen. Det gør vi ved at vi ved at være imødekomende og nærværende voksne i dagligdagen.
- At vi er et personale der er opmærksomme på hvornår, vi skal gå foran, ved siden af og bagved barnet.
- At vi som personale er opmærksomme på vores roller i forhold til barnet, ved selv at være rollemodeller.
- Vi har genkendelighed og struktur i institutionens hverdag, der gør at børnene i grove træk ved hvad der skal ske i hverdagen, det gør vi ved at holde samling hvor vi fortæller børnene hvad der skal ske i ugen løb.
- Som voksne er vi opmærksomme på at yde den omsorg en given situation kræver. Dette betyder også at vi er fysiske i vores omsorg over for børnene. Kram og knus samt vi siger goddag til børnene med deres navne er trygheds givende.
- At personalet involverer barnet aktivt med henblik på at udvikle barnets nysgerrighed og selvstændighed samt understøtter et trygt læringsrum.
- Vi skal altid give os tid til at lytte til forældre, for på den måde skaber vi et åbent forhold med gensidig tillid. Et tillidsfuldt samarbejde gør også at barnet føler sig trygt ved stedet og personalet.
- At vi som personale udstråler en naturlig glæde over for barnet.
- Vi sætter ord på børn og voksnes handlinger.

Børn i udsatte positioner med behov for en særlig indsats.

Mål. Tidlig opsporing af børn som er i en udsat position, så der kan igangsættes en særlig indsats.

I Jejsing BørneUnivers defineres børn i udsatte positioner som:

- Børn, der i en periode har brug for særlig opmærksomhed, der kan være sket noget i familien f.eks. skilsmisse, kæledyr, død, en flytning eller andet, der i en periode gør et barn sårbart
- Det kan være børn der ikke har sat en diagnose, men børn vi bør have en bekymring for.
- Børn, hvis sprog (tosprogede eller motorik ikke udvikles optimalt)
- Børn som har en problematisk adfærd.
- Børn med forældre der er psykisk syge.
- Børne der udsættes for omsorgssvigt
- Et barn der har vanskeligheder ved at lære sig selv og omverdenen at kende.

Se vedlagt handleplan.

Derudover kan der være børn med mere specifikke behov som kræver inddragelse af eksterne samarbejdspartner f.eks. PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.)

Mål for det inkluderende arbejde i Jejsing BørneUnivers.

- Vi har en fælles teoretiske viden om inklusion og eksklusion.
- Vi udvikler begrebet inklusion som et begreb, der er integreret i pædagogernes og pædagogmedhjælpernes faglighed. Inklusion er ikke kun en metode til at løse problemer for enkelte barn i udsatte positioner.
- Vi sætter fokus på inkluderende og ekskluderende processer i egen praksis.
- Inklusion bliver oplevet som en fælles opgave for hele universet (pædagoger, bestyrelse, forældre.)

Vi tilgodeser alle børns behov ved:

- At børn og personale har tilknytning/tillid til hinanden, så det giver tryghed og stabilitet i et stort hus.
- At vi har mulighed for, at arbejde i mindre grupper og på tværs af grupper, alt efter børnenes behov.
- At vi har en personalesammensætning, der har forskellige kompetencer, der gør, at børnenes behov bliver tilgodeset i det daglige miljø og i planlagte aktiviteter.
- At vi giver børnene mulighed for at indgå i forskellige sammenhænge.
- At vi giver børnene mulighed for at danne nye venskaber.
- At vi bruger hele huset, og danne relationer uden for grupperne.

Definition af inklusion

Inklusion i dagtilbud betyder, at børn er en del af de fællesskaber, som er i dagtilbuddet. Fællesskaberne giver børnene mulighed for at deltage på egne og forskellige præmisser. Der er ikke barnet, der er årsag til en eventuel eksklusion. Hvis et barn er ekskluderet, skal personalet være opmærksom på at der er konteksten – for eksempel dagligdagen, kulturen i børnehaven der må ændres. Det giver den udfordring, at personalet skal tilrettelægge pædagogikken ud fra det enkelte barn og den stue barnet går på. Børne lærer fra de fællesskaber, de har mulighed for at deltage i. Konteksten har betydning for, hvilke muligheder barnet har for at deltage i fællesskaberne og dermed barnets muligheder for udvikling, læring og trivsel. Det væsentlige er, at vi ikke alene rummer forskellige børn, men reelt giver alle børn mulighed for at være inkluderet.

Inklusion for os.

- Skabe et miljø hvor der er mulighed for, at alle børn kan være aktiv deltagende.
- At vi kan være centrum for de flerfaglige indsatser omkring børnene (Pedersen m.fl.)

Hvad kan forældrene gøre?

Forældrene spiller en vigtig rolle i forhold til at støtte op om barnets læring og inklusion i dagtilbuddet. Forældrene kan yde bidrag til læringen for eksempel ved at læse med børnene med børnene eller ved at tale om de temaer, der arbejdes med i nogle af læringsprojekterne i huset. Forældrene kan understøtte inklusion ved blandt andet at tale anerkendende til om de andre børn og personalet, samt lave legeaftaler også med børn, som normalt ikke kommer i hjemmet.

Forældre i udsatte positioner skal have den rigtige støtte.

I familier, der af den ene eller anden grund er i udsatte positioner, har forældrene større behov vejledning og støtte. Personalet skal støtte og vejlede familien for at sikre, at barnet får et sammenhængende trygt og udviklende børneliv på tværs af dagtilbud og hjem. Personalet skal ikke fungere som psykologer, men de skal kunne understøtte forældrene. De skal give forældrene viden om deres betydning for barnets udvikling og læring. Samtidig skal der arbejdes på tværs af faggrupper, så alle fagpersoner samarbejder for barnets bedste. Hvis personalet i institutionen er bekymret for, at et barns udvikling ikke kan håndteres af institutionen

Det gør vi ved at bruge følgende redskaber:

- **"vend mønten"** personale arbejder ud fra barnets positive hvad er barnet god til? "vend mønten" bruges ofte i sammenhæng med forældre samarbejdet, hvor det kan være nødvendig at vende mønten i forhold til insisterende forældre, der har meget fokus på egne børn og kun lidt på andre børn.
- kompetencehjulet
- Mobbepolitikken.
- Trin for trin.
- PPR. Herunder talepædagog, psykolog. Støttepædagog.
- Fysioterapeut/ergoterapeut.
- Dialog forældre/personale.
- Udgangspunkt i det enkelte barns positive sider.
- Smitte model/Eva modellen.

Handleplan i forhold til bekymring.

	Hvad skal vi gøre hver gang.	Relevante overvejelser.	Pædagogiske overvejelser.
Bekymring	Skriver bekymringen ned. Bekymringen må ikke vare mere en 14 dage der handles.	Giver bekymringen anledning til yderligere tiltag.?	Forældresamtaler
Observation.	14 dage.	Hvad observeres? Hvordan, og af hvem, hvor længe? Hvordan dokumenteres.	Observation tager udgangspunkt i leg og sociale sammenhænge. Tras, kompetencehjulet, tilrettelagte aktiviteter.
Refleksioner i personalegruppen	Drøftelser af udsatte og bekymrede børn, er fast punkt på stuemøderne.	En bekymring på kun vare ca. 14. dage før der handles på den, uanset hvilken problematik det handler om.	Hvilke nye pædagogiske tiltag iværksættes i forhold til bekymringen.
Forældresamtale.	Kontaktpædagog aftaler møde med forældrene. Leder og kontakt pædagog er med til mødet. Man går aldrig alene til mødet. Forældrene skal kort informeres om hvad mødet indeholder, Der må ikke være for lang tid mellem aftale og afholdelse af mødet	Hvordan gribes mødet an? Dagsorden skrives af kontakt pædagogen. Husk altid referat, som forældrene skal have en kopi af.	Fokus på løsninger. Tage udgangspunkt i barnets kompetencer og forældrenes kompetencer. Åbenhed, anerkendelse og omsorg er et vigtig omdrejningspunkt.
Pædagogiske tiltag	Fokus på barnets kompetencer. Fokus på barnets ligeværdige deltagelse i gruppen.	Hvordan inddrages forældrene? Give forældrene redskaber som de kan bruge.	Anerkendende pædagogik.
Opfølgning.	Aftales ved møderne.		Smitte modellen. Kompetencehjulet.
Inddragelse af tværfaglig Samarbejds-partner.	Åben rådgivning. Kontaktpædagog, leder forældre tager beslutning om indstilling.	Hvad skal gøres i opfølgningen tiden.	Anerkendelse af andre fagpersoners bidrag.
Evaluering.	Evaluering af forløbet og af den læring, der skal bruges fremadrettet		Smittemodellen. Kompetencehjulet
Tidshorisont.	Der aftales til hvert møde hvor lang tid der må gå inden der skal ske nye tiltag.	Tidshorisonten er afhængig af problematikken. Der aftales tidspunkter til hvert møde	Smittmodellen. Kompetencehjulet.

Birthe Thomsen
Leder Jejsing BørneUnivers.